

Posudek na bakalářskou práci

Název: Skupina imigrantů z Bosny a Hercegoviny v ČR (v Praze)

Autor: Linda Šerfová

Universita Karlova, Fakulta humanitních studií, Praha 2006, 76 s.

Vedoucí práce: PhDr. Dana Bittnerová, CSc.

Tématem práce Lindy Šerfové se stala problematika identity členů imigrační skupiny na území ČR. Pro svůj kvalitativní výzkum si vybrala skupinu mladých mužů původem z Bosny a Hercegoviny (BaH), která (s výjimkou jednoho respondenta) vytváří zároveň provázanou přátelskou skupinu (navíc se jedná o muže týchž lokálních východisek – téměř všichni ze Sarajeva). Z hlediska koncepce výzkumu pak autorka zvolila sociokulturně antropologický přístup. Navázala na koncept práce členů CVVOE, kteří při řešení otázky etnické identity zvažovali dvě roviny uvědomování si a prožívání etnické identity: identitu deklarovanou a identitu žitou. V tomto smyslu pak tedy autorka sledovala nejen deklarované postoje mladých bosenských mužů, které jim byly vštípeny v průběhu enkulturace v BaH a bosenské rodině. Zajímala se také o jejich reflexi vlastní jinakosti, kterou jim dal pocítit život v kulturně odlišném prostředí, život v ČR.

Z hlediska struktury práce Linda Šerfová postupovala systematicky. Text obsahuje jak oddíl založený na práci s literaturou, tak oddíl prezentující a zhodnocující vlastní výzkum. Je třeba ocenit, že text založený na excerpce odborné literatury vytváří rámec pro uchopení vlastního výzkumného problému. Autorka představuje teoretická východiska, o něž se opírá, zdůrazňuje jak zákonitost transformace etnické identity v důsledku imigrace, tak respektuje, že tento proces je dialogem mezi imigranty a majoritou. Proto se v následující části práce autorka snaží přiblížit klima české společnosti ve vztahu k cizincům obecně a k imigrantům z BaH zvláště. Pro uchopení problematiky se pak autorka musela vyrovnat i se stavem etnicity Bosňanů v zemi původu. Spíše pasportizující je pak obligátní představení komunity Bosňanů v ČR v historické perspektivě.

Vlastní výzkum je uvozen kapitolou, která zevrubně popisuje způsob získání dat a popis vzorku. Již v této části se rýsuje profil sledované skupiny bosenských imigrantů. Těžiště analýzy však logicky je položeno do ústřední části práce, do páté kapitoly čítající 25 stran prezentace získaných dat a jejich interpretace. Celkově je pak text velice hezky strukturován, data jsou prezentována a analyzována v logických celcích, které do jisté míry reflektují teoretická východiska práce. Pravdou je, že některé výkladové části se překrývají či přesněji: navazují na sebe a rozvíjejí se v následujících kapitolách (např. typický Bosňan). Tato skutečnost vyplývá z komplexnosti reflexe vlastní pozice bosenských imigrantů v prostoru ČR. Tímto opakováním či přesněji návazným rozvíjením tématu se ovšem autorka snažila vyvarovat schematičnosti, ke které tak jako tak vědecká kategorizace v principu směřuje. Na základě sebraných dat a provedených analýz pak autorka formuluje velice zajímavé závěry. Jen vyzdvihnout bych chtěla poznatek o multikulturním charakteru sledované skupiny Bosňanů, kteří na rozdíl od krajanských skupin v západní Evropě (dle jejich výpovědi), nezohledňují svá výchozí etnická (náboženská) východiska. Jak dokázala Linda Šerfová, tento postoj se pak nutně promítl i do uchopení a prožívání vlastního etnické identity imigrantů z BaH v České republice.

Práce Lindy Šerfové je založena na vyvážené práci se sekundární literaturou a vlastním etnografickým výzkumem. Na základě polostrukturovaných rozhovorů s 15 respondenty shodných sociokulturních východisek získala relevantní materiál, který adekvátně zanalyzovala. Prokázala, že je schopna přehledně strukturovat práci, citlivě pracovat s daty (i ve smyslu vědecké etiky) a formulovat závěry. Celkový dobrý dojem z práce kazí některé formální nedostatky, jako jsou ojedinělé chyby v citacích (s.11, seznam literatury), podivné rozložení obsahu, kterému navíc chybí odkazy na stránky, a výjimečné vyšínutí z vazby jistě vzniklé opakovanou reformulací věty.

Práci Lindy Šerfové pokládám za vynikající jak pojetím tématu, tak jeho zpracováním. Navrhuji jako vedoucí práce bodové hodnocení 45 bodů.

V Praze 5.8. 2006

PhDr. Dana Bittnerová, CSc.